

DECIZIE

02 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Iuliana Oprea și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Casareci Ivan, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de asociația proprietarilor de locuințe privatizate nr. 51/336 COOP împotriva lui Casareci Ivan, Casareci Anastasia, Gheorghîța Mihail, Scripnic Veaceslav, Casareci Victoria, Casareci Iurie, intervenient accesoriu societatea pe acțiuni „Termocom” în procedura planului cu privire la încasarea datoriei și taxei de stat, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2016, prin care s-a restituit apelul declarat de Casareci Ivan ca fiind tardiv

c o n s t a t ă :

La 30 martie 2012 asociația proprietarilor de locuințe privatizate nr. 51/336 COOP a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Casareci Ivan, Casareci Anastasia, Gheorghîța Mihail, Scripnic Veaceslav, Casareci Victoria, Casareci Iurie, intervenient accesoriu societatea pe acțiuni „Termocom” în procedura planului cu privire la încasarea datoriei și taxei de stat (f.d. 3, vol. I).

În motivarea cererii de chemare în judecată asociația proprietarilor de locuințe privatizate nr. 51/336 COOP a indicat că conform Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2012, locatarii sunt obligați să achite plata pentru serviciile comunale.

Datoria pârâților la 01 martie 2012 pentru serviciile prestate de societatea pe acțiuni „Termocom” în procedura planului este în mărime de 12 608,02 lei și pentru alte servicii comunale este în mărime de 6 282,05 lei, în total suma de 18 890,67 lei.

Cere asociația proprietarilor de locuințe privatizate nr. 51/336 COOP încasarea de la Casareci Ivan, Casareci Anastasia, Casareci Gheorghîța, Casareci Mihail, Scripnic Veaceslav, Casareci Victoria a datoriei de 18 890,67 lei și a taxei de stat în mărime de 566,73 lei (f.d. 3, vol. I).

Asociația proprietarilor de locuințe privatizate nr. 51/336 COOP a depus cerere de majorare a pretențiilor solicitând încasarea în mod solidar de la Casareci Ivan, Casareci Anastasia, Casareci Gheorghîța, Casareci Mihail, Scripnic Veaceslav, Casareci Victoria a datoriei în mărime de 39 894,89 lei și a taxei de stat în mărime de 1 196 lei (f.d. 36, vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 15 octombrie 2015 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de asociația proprietarilor de locuințe privatizate nr. 51/336 COOP.

S-a încasat în mod solidar de la Casareci Iurie, Casareci Ivan, Casareci Anastasia, Gheorghîța Mihail, Scripnic Veaceslav și Casareci Victoria datoria în mărime de 39 894,89 lei, taxa de stat în mărime de 1 196 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 700 lei.

În rest pretențiile asociației proprietarilor de locuințe privatizate nr. 51/336 COOP au fost respinse ca neîntemeiate (f.d. 53,72-75 vol. II).

Prin hotărârea suplimentară a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 27 octombrie 2015 s-a completat alineatul 2 al dispozitivului hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 15 octombrie 2015 cu indicarea că se încasează de la Casareci Iurie, Casareci Ivan, Casareci Anastasia, Gheorghiuța Mihail, Scripnic Veaceslav și Casareci Victoria datoria în mărime de 39 894,89 lei, taxa de stat în mărime de 1 196 lei și cheltuieli de judecată în mărime de 700 lei în beneficiul asociației proprietarilor de locuințe privatizate nr. 51/336 COOP (f.d. 59, 60, vol. II).

Prin mandatul din 16 octombrie 2015 avocatul Viorel Chetrușcă a fost împuternicit de asociația proprietarilor de locuințe privatizate nr. 51/336 COOP să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 32).

La 23 octombrie 2015 avocatul Viorel Chetrușcă a declarat în interesele asociației proprietarilor de locuințe privatizate nr. 51/336 COOP apel împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 15 octombrie 2015 (f.d. 69-71, vol. II).

La 12 noiembrie 2015 și 13 noiembrie 2015 Scripnic Veaceslav și Casareci Ivan au depus cereri de apel nemotivate împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 15 octombrie 2015 și hotărârii suplimentare din 27 octombrie 2015 (f.d. 78, 79, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2015 nu s-au dat curs cererilor de apel depuse de Casareci Ivan și Scripnic Veaceslav.

S-a acordat apelanților termen până la 21 ianuarie 2016 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 897 lei și a cererilor de apel motivate (f.d. 84-96, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2016 s-au restituit cererile de apel depuse de Casareci Ivan și Scripnic Veaceslav (f.d. 113-115, vol. II).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 11 februarie 2016 a admis apelul declarat de asociația proprietarilor de locuințe privatizate nr. 51/336 COOP.

A casat hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 15 octombrie 2015 în partea respingerii pretențiilor cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică și a emis în partea dată o hotărâre nouă de admitere a pretenției.

A încasat din contul lui Casareci Ivan, Casareci Iurie, Casareci Anastasia, Gheorghiuța Mihai, Casareci Victoria și Scripnic Veaceslav în beneficiul asociației proprietarilor de locuințe privatizate nr. 51/336 COOP suma de 1500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, care urmează a fi achitată în mărime de câte 250 lei fiecare.

În rest hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 15 octombrie 2015 s-a menținut (f.d. 116-122, vol. II).

La 24 martie 2016 Scripnic Veaceslav a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și restituirea pricinii la rejudecare (f.d. 126-127, vol. II).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2016 s-a admis recursul declarat de Scripnic Veaceslav, s-a casat încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2016 în partea restituirii cererii de apel depusă de Scripnic Veaceslav cu remiterea pricinii la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău de la faza primirii cererii de apel (f.d. 133-137, vol. II).

La 13 iulie 2016 și 14 iulie 2016 Scripnic Veaceslav și Casareci Ivan au depus cereri de apel motivate împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 15

octombrie 2015 și hotărârii suplimentare din 27 octombrie 2015 (f.d. 147-148, 163-164, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2016 s-au admis cererile depuse de Scripnic Veaceslav și Casareci Ivan cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

S-a scutit Scripnic Veaceslav și Casareci Ivan de la plata taxei de stat în mărime de 897,66 lei pentru depunerea cererilor de apel împotriva hotărârii Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 15 octombrie 2015 și hotărârii suplimentare din 27 octombrie 2015 (f.d. 169-172, vol. II).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 28 iulie 2016 a respins apelul declarat de Scripnic Veaceslav și a menținut hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 15 octombrie 2015 și hotărârea suplimentară din 27 octombrie 2015 (f.d. 185-196, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2016 s-a restituit apelul declarat de Casareci Ivan ca fiind tardiv (f.d. 197-201, vol. II).

La 23 august 2016 Casareci Ivan a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2016 solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și restituirea pricinii la rejudecare.

În motivarea cererii de recurs Casareci Ivan a indicat că instanța de apel nu i-a acordat termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Pricina a fost judecată în absența sa, nefiindu-i comunicat locul, data și ora ședinței de judecată și fiindu-i încălcat dreptul la un proces echitabil.

Încheierea din 28 iulie 2016 a recepționat-o la 19 august 2016.

Nu a recepționat încheierile privind lichidarea neajunsurilor și consideră că nu a omis termenul de declarare, iar în cazul în care instanța de recurs consideră că a fost omis termenul, solicită repunerea în termen.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

În ședința de judecată din 28 iulie 2016 Casareci Ivan nu s-a prezentat (f.d. 182-184, vol. II).

La 11 august 2016 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa lui Casareci Ivan copia încheierii din 28 iulie 2016 (f.d. 202, vol. II).

Prin urmare, recursul declarat de Casareci Ivan împotriva încheierii din 28 iulie 2016 la 23 august 2016 se consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea încheierii și trimiterea pricinii la rejudecare din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a aplicat și eronat normele de drept procedural.

Din actele pricinii rezultă că la 12 noiembrie 2015 și 13 noiembrie 2015 Scripnic Veaceslav și Casareci Ivan au depus cereri de apel nemotivate împotriva hotărârii Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 15 octombrie 2015 și hotărârii suplimentare din 27 octombrie 2015 (f.d. 78, 79, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2015 nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Casareci Ivan și Scripnic Veaceslav.

S-a acordat apelanților termen până la 21 ianuarie 2016 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 897 lei și a apelului motivat (f.d. 84-96, vol. II).

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa lui Casareci Ivan copia încheierii din 21 decembrie 2015, însă plicul s-a returnat în adresa instanței (f.d. 87, 93, vol. II).

În ședința de judecată din 21 ianuarie 2016 Curtea de Apel Chișinău a dispus expedierea repetată a copiei încheierii din 21 decembrie 2015 (f.d. 95-95a, vol. II).

Prin scrisoare de însoțire nedată Curtea de Apel Chișinău a expediat repetat în adresa lui Casareci Ivan copia încheierii din 21 decembrie 2015 comunicându-i că urmează să lichideze neajunsurile indicare în încheiere până la ședința de judecată din 11 februarie 2016 (f.d. 97).

Prin avizul de recepție anexat la materialele pricinii se confirmă că Casareci Ivan a recepționat copia încheierii din 21 decembrie 2015 la 05 februarie 2016 (f.d. 99, vol. II).

În ședința de judecată din 11 februarie 2016 Casareci Ivan nu s-a prezentat și nu a lichidat neajunsurile cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2016 s-au restituit cererile de apel depuse de Casareci Ivan și Scripnic Veaceslav (f.d. 113-115, vol. II).

La 26 februarie 2016 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa lui Casareci Ivan copia încheierii din 11 februarie 2016 (f.d. 123, vol. II).

La 24 martie 2016 Scripnic Veaceslav a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și restituirea pricinii la rejudecare (f.d. 126-127, vol. II).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2016 s-a admis recursul declarat de Scripnic Veaceslav, s-a casat încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2016 în partea restituirii cererii de apel depusă de Scripnic Veaceslav cu remiterea pricinii la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău de la faza primirii cererii de apel (f.d. 133-137, vol. II).

Casareci Ivan nu a contestat încheierea din 11 februarie 2016 prin care s-a restituit apelul său.

Curtea Supremă de Justiție a casat încheierea din 11 februarie 2016 doar în partea restituirii apelului lui Scripnic Veaceslav, iar în partea restituirii apelului lui Casareci Ivan, încheierea a rămas în vigoare, devenind irevocabilă prin neatacare.

La 22 iunie 2016 Curtea de Apel Chișinău a expediat lui Casareci Ivan citație pentru ședința de judecată din 14 iulie 2016, care a fost recepționată de destinatar la 28 iunie 2016 (f.d. 141, 146, vol. II).

La 14 iulie 2016 Casareci Ivan a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 15 octombrie 2015 și hotărârea suplimentară din 27 octombrie 2015, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârilor și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată (f.d. 163-164, vol. II).

La 14 iulie 2016 Casareci Ivan a depus cerere la Curtea de Apel Chișinău prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de stat pe motiv că este pensionar (f.d. 165, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2016 s-au admis cererile depuse de Scripnic Veaceslav și Casareci Ivan cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

S-au scutit Scripnic Veaceslav și Casareci Ivan de la plata taxei de stat în mărime de 897,66 lei pentru depunerea cererilor de apel împotriva hotărârii Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 15 octombrie 2015 și hotărârii suplimentare din 27 octombrie 2015 (f.d. 169-172, vol. II).

La 14 iulie 2016 Casareci Ivan a depus cerere de amânare a ședinței de judecată din 14 iulie 2016 din necesitatea angajării unui avocat (f.d. 162, vol. II).

La 15 iulie 2016 Casareci Ivan a fost înștiințat de Curtea de Apel Chișinău despre examinarea pricinii la 28 iulie 2016 (f.d. 174, vol. II).

Din avizul de recepție rezultă că citația a fost recepționată de Casareci Ivan la 02 august 2016 (f.d. 176, vol. II).

În ședința de judecată din 28 iulie 2016 Casareci Ivan nu s-a prezentat, iar Curtea de Apel Chișinău a considerat posibilă examinarea pricinii în lipsa părților neprezente (f.d. 182-184, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2016 s-a restituit apelul declarat de Casareci Ivan ca fiind tardiv (f.d. 197-201, vol. II).

În condițiile în care citația pentru ședința de judecată din 28 iulie 2016 a fost recepționată doar la 02 august 2016, Curtea de Apel Chișinău urma să amâne examinarea cauzei.

Prin urmare, lui Casareci Ivan i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil statuat la art. 6 Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, în punctul 16 din hotărârea Mașaev contra Moldovei din 12 mai 2009, Curtea Europeană a Dreptului Omului a constatat violarea art. 6§1 din Convenție situația în care reclamantul a susținut că nu a fost citat pentru ședința de judecată a Curții de Apel Chișinău din 9 martie 2004, la care a fost examinat recursul său, deoarece potrivit ștampilelor de pe plicul primit de la Curtea de Apel Chișinău, citația a fost expediată la 5 martie 2004 și a ajuns la el la 16 martie.

În conformitate cu art. 376 alin. (1) Codul de procedură civilă, dispozițiile de procedură privind judecarea pricinilor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sînt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

În conformitate cu art. 193 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecarea pricinilor civile are loc în ședință de judecată cu înștiințarea obligatorie a participanților la proces despre locul, data și ora ședinței.

În conformitate cu art. 205 alin. (2) Codul de procedură civilă, în cazul neprezentării în ședință de judecată a unui participant la proces despre a cărui citare legală nu există date, procesul se amîină.

În hotărârea Russu c. Moldovei din 13 noiembrie 2008 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat deja că „în practică, instanțele naționale nu acceptă în calitate de probă suficientă expedierea unei scrisori de către instanță, dar solicită dovada înmînării”.

În hotărârea Bucuria contra Moldovei din 05 ianuarie 2010, Curtea de la Strasbourg a reiterat că examinarea cauzei în lipsa reclamantului, în privința căruia nu era dovada de înmînare a citației, companiei reclamante nu i s-a oferit posibilitatea de a-și susține complet cauza în fața Curții Supreme de Justiție.

În cauza Kenzie Global Limited Ltd. C. Moldovei, Curtea a constatat încălcarea articolului 6 § 1 în rezultatul omisiunii Curții Supreme de Justiție de a cita reclamantii la

ședința de judecată. Curtea a notat că este o chestiune de echitate a procedurilor, o astfel de reexaminare nu ar fi trebuit să fie făcută fără a i se acorda companiei reclamante șansa de a-și prezenta poziția, mai ales având în vedere că celelalte părți la proces au fost prezente la ședință și au avut posibilitatea de a-și expune opiniile

Judecând pricina în lipsa lui Casareci Ivan, care nu a fost citat în modul prevăzut de lege, instanța de apel nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participanților la proces, ce constă în posibilitatea, în primul rând, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, astfel, prin urmare fiind admisă încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) Codul de procedură civilă.

Așadar, instanța de apel a încălcat dreptul lui Casareci Ivan la un proces echitabil și principiul egalității armelor statuat la art. 6 Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalității armelor. Principiul contradictorialității presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate, observațiile formulate a acesteia și de a face comentarii în legătură cu ele.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. b) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău a încălcat normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Casareci Ivan, de a casa încheierea din 28 iulie 2016 și de a restitui pricina spre rejudecare.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ t al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Casareci Ivan.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de asociația proprietarilor de locuințe privatizate nr. 51/336 COOP împotriva lui Casareci Ivan, Casareci Anastasia, Gheorghita Mihail, Scripnic Veaceslav, Casareci Victoria, Casareci Iurie, intervenient accesoriu societatea pe acțiuni „Termocom” în procedura planului cu privire la încasarea datoriei și taxei de stat, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan